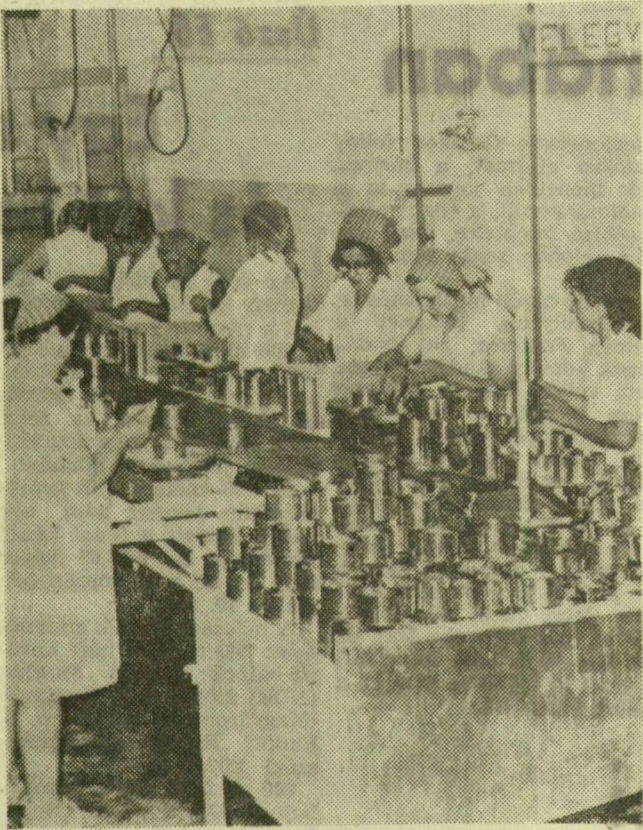

Tyúkleves-konzervek

Ujházy-tyúkhúsleveskonzerv-készítő üzemé alakították át a Paprikafeldolgozó Vállalat makói telephéne levesporcsomagoló üzemrészét, mivel az utóbbi időben megcsappant az érdeklődés a levespor iránt. Az átalakítást a telep tmk-s, Alkotmány nevet viselő szocialista brigádja végezte el — meghozta augusztus 20-ra. Tegnap délelőtt a szegedi üzem szakértőinek irányításával megkezdődött a próbagyártás. A Szentesi Baromfifeldolgozó Vállalatnál az idén 15 vagon konzervet készítenek — a telep vezetője szerint ezt a vállalatát túl is teljesítik. Képünkön: megkezdtek a próbagyártást az átalakított üzemrészben.

Termelőszövetkezeti változások

A megélhetés

A mezőgazdasági nagyüzemekben dolgozók munkakörülményei is jelentősen megváltoztak. Egyrészt 16–17 százaléka a nem kifejezetten mezőgazdasági jellegű tevékenységben foglalkoztatottak aránya, és a hagyományos mezőgazdasági jellegű tevékenységben foglalkoztatottak aránya is megváltozott, tért hódított az iparszerű termelés, a gépesítés, a kemizálás. A termelőszövetkezetekben egyre kevésbé idejnyellegű egy-egy munka. A közös gazdaságokban dolgozók többsége egyben tulajdonos is, ami a tagság részére rendszeres munkavállalást, a gazdaság részéről pedig rendszeres foglalkoztatási kötelezettséget jelent, amit az alapszabályban rögzítettek. Am a termelőüzemekben a szakmunkások iránt egyre fokozódik az igény, viszont a tagság zöme alacsonyabb szakképzettségű, vagy nem rendelkezik szakmai ismeretekkel. Tehát a hiányzó szakembereket a termelőszövetkezeten kívüli területekről hívják, alkalmaztatják, foglalkoztatnak. Az indokoltnál nagyobb munkatér-terület növekedése gátolja a műszaki fejlesztést, az igényesebb termelési módokat, technológiákat.

Az újonnan belépők zömében fiatalok, s többnyire megvan már a szükséges

szakképzettségük: a termelőszövetkezetekben dolgozók, több mint 8 ezer szakk munkás és járművezető 40 százaléka 30 éven aluli. 1970-ben a fiatalok száma felét sem tette ki az öregeknek, tavaly viszont már közel azonos volt a két korosztály létszáma. A megyei termelőszövetkezeti tagság átlagéletkora két évenként egy esztendővel fiatalodik.

Növekszik a közös gazdaságokban dolgozók többsége egyben tulajdonos is, ami a tagság részére rendszeres munkavállalást, a gazdaság részéről pedig rendszeres foglalkoztatási kötelezettséget jelent, amit az alapszabályban rögzítettek. Am a termelőüzemekben a szakmunkások iránt egyre fokozódik az igény, viszont a tagság zöme alacsonyabb szakképzettségű, vagy nem rendelkezik szakmai ismeretekkel. Tehát a hiányzó szakembereket a termelőszövetkezeten kívüli területekről hívják, alkalmaztatják, foglalkoztatnak. Az indokoltnál nagyobb munkatér-terület növekedése gátolja a műszaki fejlesztést, az igényesebb termelési módokat, technológiákat.

Gépkocsik, autóbuszok szállítják a munkahelyekre a termelőszövetkezeti gazdaságokat. A korszerű telepeken, gépműhelyekben öltöző, fürdő is van. A megye termelőszövetkezeti egyharmadában állandó, vagy időszakos üzemi konyha működik. A szövetkezeti tagokat üdülési viszik, fizetett szabadsággal jutalmaznak. A térszerek gondoskodnak a tagság orvosi ellátásáról, a közös gazdaságok

együttdében üzemi orvos rendel. Minden évben jelentős összeget — 1973-ban például több mint 28 millió forintot — szociális, illetve kulturális célokra fordítottak.

A termelőszövetkezetek egyharmadában, a kedvezőtlen természeti adottságok miatt gyengén gazdálkodó kollektívákban kezdetlegesebb a nagyüzemi munkaszervezet kialakítása, aránytalanul sok még a kisüzemi jellegű kézi munka, gyakori a részesmunka, s többnyire a legegyszerűbb szociális, kulturális ellátást sem tudják nyújtani a tagoknak. Gyakori ez a Szeged környéki gazdaságokban is.

A térszerek állóeszköz-ellátottsága az utóbbi években dinamikusan növekedett, s tavaly már kétszerese volt a fél évtizeddel korábbinak. Megkétszereződött a különbség a jó és a gyenge gazdaságok között is, vagyis napjainkban a gyenge termelőszövetkezetekben az egy hektár termőterületre jutó állóeszköz felét teszi ki annak, mint ez más gazdaságokban tapasztalható. Ez a differenciáltság aztán alapvetően meghatározza a tagság munkakörülményeit, jövedelmét, egész életvitelét.

Sz. Lukács Imre

Cserbenhagyták az áldozatot

Rendörkézen a tettesek

Augusztus 21-én este 10 óra után Oltványi Béla Bordány, Tolbuhin u. 10. szám alatti lakos motorkerékpárjával Dorozsma felől Bordány irányában haladt, az úttest jobb oldalán. Vele szemben ismeretlen típusú és rendszámú gépkocsi jött, szabálytalanul, a menetirány szerinti bal oldalon, és el-

ütötte a motorkerékpárost, akinek az ütközés következtében az egyik lába több helyen eltört. A fiatal ember az útmenti árokba zuhant, és bukásiskáját kitétte az útra, hogy észrevegyék, és segítséget nyújtsanak neki. Mikor ez a kísérlete eredménytelen maradt, ereje megfeszítésével kimászott az

úttestre, és ekkor egy motorkerékpáros észrevette, majd a rögön utána haladó gépkocsi megállt, és annak utasai elsősegélyben is részesítették.

A rendőrség, a nyomok alapján megállapította, hogy valószínűleg Wartburg típusú gépkocsi okozta a karambot, majd a gyors és hatékony nyomozás eredményeként előállította a tettest, Zámbo István gépkocsivezetőt, Szeged, Homonaj u. 8. szám alatti lakost. A gépkocsiban ült Sutyá Károly is, aki a munkahelyén közvetlen főnöke. Ő sem tett kísérletet arra, hogy segítséget nyújtsanak, sőt biztatta Zámbot, hogy nyugodtan hajtson tovább, nem lesz semmi baja.

A rendőrség letartóztatta az áldozatát cserbenhagyó gépkocsi vezetőjét és utasát.

A hid építői

All az új híd a Tiszán, Szeged és Vársárhely között. Megmondani sem tudjuk, mennyivel lett rövidebb az út a két város között, hiszen volt rá eset, hogy csak öt percet kellett várni a sorompók előtt, hosszú sorokba ékelődve, de ha jött a vonat, sokszorosa is ráment. Örül tehát az

úton járó autós, ha átmegy rajta, de dícséri az építőket az is, aki megáll, és alaposan megnézi szépen ívelő szerkezetét. Sok ember jól összehangolt munkája szülte az új hidat, egy hegesztő és egy kubikos avatáskor Munka Erdemrendet kapott. Ismerkedjünk meg velük közelebbről.

A hegesztő

Az új hídnak vasból van a lelke, csak belefektették egy részét a betonba, hogy még erősebb legyen. Összeillesztik a vasakat, hogy pillérléltől pillérlig érjenek, ahol kell, meghegesztik, és amikor már minden készen van, azt mondja a hegesztő, ez a legszebb híd. Őt év alatt annyit hegesztett Algyőn Elek Mihály, hogy avatáskor a Munka Erdemrend ezüst fokozatát kapta.

— Torkomon akadt a szó, amikor a nevemet hallottam. Ha engem olvasnak először, az valamit jelenthet. Azt tudtam, hogy dolgoztam érte, ahogy csak tudtam, azt is tudtam, hogy aki dolgozik, az megkapja a legnagyobb kitüntetést is de hogy éppen én leszek az, ezt azért nem gondoltam. Alig tudtam szóhoz jutni, amikor szorongatták a kezemet, az a szerencsém, hogy ilyenkor nem is nagyon kell beszélni.

Tele lenne a térkép, ha fölrajzolnánk, hol járt ő szépen varró hegesztőpisztollyal, ívhegesztőjével, hidakat, felüljárókat, erőműveket, vízvezetéseket, tartályokat, ragasztani örökös kötéssel, olvadttal. Tiszapalkonyán a hídnál, három év Dunaújváros építésén, másfél év Komlón, újra Dunaújváros, mert a partfal szakadásig a kettes csövek is eltörték. Okorág, Tác, Kétújfalu, Mosonmagyaróvár, Győr többször is, Albertfalva, Ózd, Sigmontonya, Nagybaracska és az M7-es út felüljárói mind beletartoztak a leltárba, de feléig ha jutottunk.

— Amikor Szegedre jöttem a nagy hídroz, akkor

mondtam, elég a csavargásból. Ha lehet, én itthon maradok. Háza van Sándorfalván, nem nekem való már az örökös jövés-menus. Huszonkét évig éppen elég volt. A hegesztő szerint a hidat úgy varrják, nem tüvel, nem géppel, hanem elektromos ívvel.

— Tizenhat évet röntgenre dolgoztam. Odaáll a hátam mögé a röntgengép minden varratot megvizsgál. Ha rossz, dobja félre. Úgy kell mindezt megcsinálni, hogy ne tudja félredobni.

— Nehéz munka? — De szép! Én olyasmit látok benne, amit más el se tud képzelni, azért szeretem. Ha jól belegondolok nem is olyan egyszerű, hogy úgy nő össze két vas, ahogy én akarom. Azért is szeretem, mert itt két egyforma munka nincs. Egyszer a fejem fölött hegeszték, két perc múlva hason fekve. A

hidat nem lehet kéz alá fordítani, úgy kell dolgozni vele, ahogy van. Ebben a szakmában mindig van új, ha öröklé élnek, öröklé tanulnak. Még most se merem mondani, hogy én mindent tudok. Minden szakma a magáért tartja nagyra, a hegesztőkre azt mondják, az semmi. Ennyit azért tudok a szakmából, ha valóban olyan embert látok, aki szépen is, jól is tud hegesztetni, az előtt én leveszem a kalapomat. Ha fiatalabb, akkor is.

— Gondolom, akkor igazul a hegesztő, mikor a hidat vizsgáztatják, amikor elkezdik terhelni.

— Akkor már nem, Hamarabb kiderülne, ha nem jól dolgozik. Nem ez a rossz ebben, hanem az, hogy két évig dolgozunk az előkészítésnél, és a víz fölött még semmi sem látszik. Jön a járókelő, azt mondja, ezek nem csináltak semmit.

— Mondjon egy-két szót az új hídról az, aki nem csak a szemével nézi!

— Lehet, hogy van ennél szebb híd is, de azt másképpen csinálták. Ennél szebb hídon én még nem dolgoztam. Ami benne van, az a szép.

— Hány évet jósol neki? — Ha az a másik, a mellette levő vashíd ennyi ideig szolgált, akkor ezen az én fiam fia nagypapa korukban is átmenhetnek a Tisza túlsó partjára.

— Erő, egészség? — Még nincs baj. Akkor szeretnék nyugdíjba menni, ha a szegedi új hídon is elvágják a szalagot. Utána meg sokáig járkálni rajta.

A kubikos

Huszonhét évvel ezelőtt szegődött a lapát mellé kubikosnak Győri András és kubikosként kapta sok más kitüntetés után a Munka Erdemrend bronzfokozatát. Hallgassunk meg néhány mondatot szavaiból, és tegyük mellé azt is, amit a felesége mond Kisteleken.

Győri A.: A kubikos a mi időnkben már nem ássa a földet egész életében és nem is talicskázza mindig. Én azaz kezdtem, hogy alapot ástam a fővárosi lakásepítőknél a Zapor utcában. Ha elkészült az alap, kevertem a maltert, hordtam a téglát. Ami az építőiparban előfordul, az mind dolga lehet a kubikosnak. Ha a vasat kell szerelni a betonhoz, szereli. Ha szaluzni kell, azt csinálja. Olyan nincs, hogy ehhez én nem értek.

A feleség: Igen jó érzés, hogy elismerik a munkáját. Engem is elvittek az ünnepekre, olyan kedvesek voltak a főnökök is, mind odaajítottak, gratuláltak. Még az építészvezető is. Azt tudtam, hogy szeret dolgozni az én uram, de hogy ennyire becsülik érte, arra nem gondoltam.

Győri A.: Negyvenhétben kezdtem. Csak meg kell fordítani a számot, és itt vagyunk hetvennégyben. Az első munkanapomtól kezdve én mindig ott voltam, meg a többi kubikos is, ahol sokat kellett dolgozni.

A feleség: Aki dolgozik, annak megbecsülik a munkáját. Annyszor kapott Kiváló Dolgozó jelvényt, hogy csak otthon tudnám megmondani, hányszor. Ej is raktam sorba mindet. Mit te-

hetnék ezek mellé? Főléptettük a szoba-konyhás házunkat, egy fillér kölcsön nélkül.

Győri A.: Szegeden is dolgoztam. Építettük a partfalat, aztán vitték bennünket a nagy hídra. Mind a két felét csináltuk, azt is, amelyiket jobbról-balról kellett behúzni. Befektették aztán a Maty hidját, utána jöttünk Algyőre.

A feleség: Itthon is dolgozik mindig. Elszakad a gyerekek táskája? Leesik a spicvas a cipőről? Megvarrja, fölűti. En mesternek nem igen adok munkát semmit. Az én uram mindenhez ért.

Győri A.: Ha pillérlélt készítünk a jobb parton, hetet a bal ártéren. Volt rossz is bennük: amikor nyakig ér a sár, nem jó kubikosnak lenni. Jó oldala is van: nincs idő, hogy megunjunk a munkát. Minden nap mást csinálunk.

A feleség: Jött egyszer egy másik építészvezető, egész éjjel gyóntatta, hogy menjen oda dolgozni őhozzá. Azt hiszi, elment? Azt mondta, megtalálja itt is a számítását, nem ugrál egyik helyről a másikra.

Győri A.: Nincsen olyan, hogy magas lóról beszélnek a kubikosok. Ahogy a munkáját végzi, úgy érdemli. Mondta egyszer valaki, csak a szakmunkásnál kezdődik az ember. Mondom neki, bizonyítsuk be. Ha bizonyítani tud, csak akkor beszéljen. Kalapot emelt a munkánk előtt.

A feleség: Négy gyerek van, de ha eltalálom, hogy csirkét vágok, hát levágom. Ha kalácsot akarok sütni, fogom magam, megsütöm.

Győri A.: Összetartó a mi brigádunk. Neve nincsen, csak úgy emlegetik, hogy a Győri brigád. Megbeszélünk mindent. Van egy új munka, elmondom én, hogyan képelem el. Akad, akinek jobb ötlete van. Ha helyben hagyja a többi, akkor azt csináljuk meg.

A feleség: Megkapta a kitüntetést, kivett három nap szabadságot, mert eltárolta a hajtasban.

Győri A.: Akkor jó a munka, ha tudom, hogy a közérdekbe teszek bele mindent. Akkor érdemes dolgozni.

— Áldomás?

— Volt az is, de három korszak sör nekem éppen elég. — Hazajött a nagy kitüntetéssel, letette az asztalra, és utána mit csinált?

— Nekifogtam, lebetonoztam a kis szobát.

Horváth Dezső

ÁRAMSZÜNET

Ertesztjük fogyasztóinkat, hogy 1974. aug. 29-én MÓRAHALOM község területén 7–15 óráig karbantartási munkák miatt

áramszünet lesz

Fogyasztói színes elnézését kéri a DEMÁSZ Mórahalmi Kirendeltsége.

Új nádtetők készítésére, nádtetők felújítására

1975. évi kivitelezésre, megrendelést elfogadunk. 1974. évi munkákra nádat értékesítünk.

Tisza Nádgyazdasági Vállalat, Csongrád, Darányi u. 4.